

13. lekce (Bartoňkova skripta)

1. Doplňte

at' píše				moneas	
at' je psán	scribatur		at' jsi napomenul		
at' (na)psal		konj. pf. akt.			konj. impf. akt.
at' byl (na)psán			byl bys napomenul		
(na)psal by			at' jsi napomenut		
byl by (na)psán					konj. pf. pas.
byl by (na)psal				monereris	
byl by býval (na)psán					konj. plpf. pas.

2. Přiřaďte k sobě latinské tvary a překlad

1. at' byl kárán	a. castigatus esset
2. at' je kárán	b. castigabat
3. at' kárá	c. castigabatur
4. at' pokáral	d. castigabit
5. až bude pokárán	e. castigabitur
6. až pokárá	f. castigabitur
7. bude kárán	g. castigaret
8. bude pokárán	h. castigaretur
9. byl by býval pokárán	i. castigari
10. byl by pokáral	j. castigatum esse
11. byl by pokárán	k. castigatur
12. byl kárán	l. castigatus erat
13. byl pokárán	m. castigatus erit
14. být kárán	n. castigatus est
15. dříve byl pokárán	o. castigatus sit
16. dříve pokáral	p. castigaverat
17. je kárán	q. castigaverit
18. káral	r. castigaverit
19. káral by	s. castigavisse
20. pokárá	t. castigavisset
21. pokáral	u. castigavit
22. že byl pokárán	v. castiget
23. že pokáral	w. castigetur

3. Přeložte

audi – mitti – vidi – viri – statui – morti

persuadet – colet – naviget

faciamus – nuntiamus

scriberis – conaberis – duxeris – lateris – aderis – pareris – numeris

relinqueris – reliqueris

zaháněli – zahnali – dříve zahnali – zahnali by – byli by zahnali

pokládáš – položíš – ať pokládáš – ať jsi položil – položil bys

až se narodí – narodí se – ať se narodí – že se narodil – rodí se – narodit se

leželi jsme – házeli jsme – budeme ležet – hodíme – ať jsme leželi – ať jsme hodili – že jsme leželi – že jsme hodili – ať ležíme – ať hodíme – leželi bychom – házeli bychom – lež – hod’ – ležte – hod’te

4. Vyberte, které tvary jsou / mohou být konjunktivy a rozřídte je podle druhu konjunktivu

posces, tribuant, dederis, proficiscetur, dedit, paret, lacescent, pariet, resistunt, senserat, relinqueris, neces, ruperis, aderis, emissent, uteretur, paratus es, sitis, confessi eramus, permiseris, negarent, cavent, orent, interficeris, mortuus sit, miserit, parent, potuissetis, proficiscere, promitterem, videaris, afuero

5. K rozkazu doplňte zákaz (všechny možnosti)

defende!

venite!

crema!

incendite!

sequere!

ades!

verere!

respondete!

iace!

fugite!

adiuva!

6. Doplňte slovesa v náležitém tvaru

- Cum haec (*scribere*) _____, a Curione mihi nuntiatum est eum ad me venire.
- A me petiverunt ut eam causam (*suscipere*) _____ et eos publice (*defendere*) _____. (Cic.)
- Si clamorem hominum audio, dormire non (*posse*) _____.
- Caesar hostes in nostros impetum facere certior factus imperavit ut milites castra (*movere*) _____.
- Multi mortales, cum hostem (*effugere*) _____, in flumine ipso mortui sunt. (Liv.)
- Quae cum (*dicere*) _____ ille, finem fecit. (Cic.)
- Si panem (*habere*) _____, tibi darem.
- Si id dicam, (*reprehendere*) _____.
- Omnes, qui in templo aderant, sacerdotem magnopere orabant, ne diu (*loqui*) _____.
- Si tacuisses, philosophus (*manere*) _____.
- Venimus ad te, quia (*scire*) _____ te otiosum (*esse*) _____.
- Si tum urbs (*capere*) _____, multi cives (*interficere*) _____ multaeque domus incendio (*delere*) _____.
- Si id negaveris, (*mentiri*) _____.
- Multi poetae optimi omnium (*appellare*) _____ volebant.

7. Doplňte tabulku

laudare	esse	velle	nolle	malle
laudat				
laudabis				

laudas				
laudant				
laudaverunt				
laudent				
laudaverant				
laudatis				
laudatur				
laudaveritis				
laudans				
laudate				
laudavisti				
laudavissem				
laudares				
laudabo				
laudavisse				
laudabat				
laudemus				
laudavero				

8. Doplňte slovesa *velle, nolle, malle* podle smyslu

1. Tu _____ domum pulchram emere.
2. Romani pugnare quam servire _____ .
3. Ovidius Romā discedere _____ , sed coactus est.
4. _____ decipere amicum tuum!
5. Nemo suos prodere et urbem hostibus tradere _____ .
6. Omnes homines boni et probi putari _____ .
7. Nos semper laudari quam vituperari _____ .
8. Homines bellicosi bellum quam pacem _____ .
9. Si venire _____ , nuntium ad te mitterem.

9. Spojte části vět

Caesar in Galliam celeriter profectus est	cum hostes oppidum oppugnarent
castra nostra capta essent	cum in Hispania seditio orta esset
incolae a duce Romanorum auxilium petebant	ne castra nostra caperentur
mentiatur	ne mentiatur
pater eum monet	nisi Caesar in Galliam celeriter profectus esset
senatus eo tres legiones misit	si eum in urbe videro
tibi dicam	si id neget
tibi dixerim	si quid novi congnoverim

10. Dejte do závislosti na uvedených výrazech

1. Noli tangere circulos meos!
Archimedes militi Romano dixit
2. Pater tuus mecum numquam loqui voluit.

Notum est

3. Servi, qui dominis non parebant, poena afficiebantur.
Scriptores narrant
4. Ne epistulas mihi miseris!
Petebam te
5. Multos libros legere utile est.
Non ignoramus
6. Nonnulla oppida propter timorem hostium a Gallis deserta sunt.
Caesar per exploratores cognovit
7. Numquam periculum sine periculo vincitur.
Intellego
8. Inopi beneficium bis dat (is) qui dat celeriter.
Memoria teneatis
9. Celtae Lingua Latina Galli appellantur.
Caesar in primo libro commentariorum belli Gallici scripsit

11. Doplňte, přeložte podmínkové věty a zařad'te je k jednotlivým typům

1. Feles (*feles, is, f. „kočka“*), si cantant, ab hominibus saepe (*punire*) _____ .
2. Cicero, si diutius (*vivere*) _____ , multos alios libros scripsisset.
3. Cicero, si (*vivere*) _____ , mores multorum hominum castigaret.
4. Si bellum imminebit, dux magna voce milites ad bellum (*vocare*) _____ .
5. Qui haec (*videre*) _____ , nonne cogatur confiteri deos esse?
6. Si omnes homines modest essent, feliciores (*esse*) _____ .
7. Si quis te (*interrogare*) _____ , quid respondeas?
8. (*Defendere*) _____ ab amicis, si amicos defendes / defenderis.
9. Nisi discere utile sit, idne (*facere*) _____ ?
10. Coriolanus agrum Romanum depopulatus esset, nisi eum preces matris et uxoris (*retinere*) _____ .
11. Si te venire (*videre*) _____ , laetabar.
12. Si me (*petere*) _____ , tibi id libenter dederim.
13. Si id fecissetis, num recte (*agere*) _____ ?
14. Si hoc (*dicere*) _____ , te leviozem putem.
15. Etiam nos id (*facere*) _____ , si potuissemus.

12. Přeložte do latiny

1. Kdybys mi byl napsal, že jsi nemocný, byl bych přišel a pomohl bych ti.
2. Cožpak by nebylo bývalo mnohem lepší říct pravdu?
3. Kdykoliv jsou sami, jsou smutní.

4. Kdykoliv přijde do města, všichni ji obdivují.
5. Kdyby se teď vojáci dali na pochod (*castra movere*), nepřátelé by je viděli a zaútočili by na ně.
6. Kdyby se onoho dne vojáci dali na pochod, nepřátelé by je viděli a zaútočili by na ně.
7. Co jsem měl tehdy říct?
8. Kéž bychom se nevyhýbali velmi nesnadným věcem!
9. Vojevůdce řekl, že chce raději mír než válku.
10. Domnívám se, že nepřátelé chtěli onoho dne napadnout naše město.
11. Marhabal řekl Hannibalovi, že umí vítězit, ale neumí užívat vítězství.

13. Vyberte správnou možnost

Utinam pecuniam magnam haberem!

- a. mám vsazeno ve sportce a přeji si vyhrát
- b. přeji si mít hodně peněz, ale nemám
- c. lituji, že jsem v minulosti neměl hodně peněz

Tibi persuadebam eum id fecisse.

- a. snažil jsem se přimět tě k tomu, abys to kvůli němu udělal
- b. snažil jsem se tě přesvědčit o tom, že to právě teď někde dělá
- c. snažil jsem se tě přesvědčit o tom, že to udělal on
- d. neznamena nic, protože osobní zájmeno „ty“ je ve špatném pádě

Quid faciam? Emam hanc rem an non?

- a. Přemýšlím, co mám dělat.
- b. Ptám se někoho jiného na to, co udělám.
- c. Ptám se sám sebe na to, co udělám.
- d. Přeji si koupit tu věc.

Legatus nuntiavit Romanos Gallos vicisse.

- a. legát oznámil vítězství Římanů
- b. legát oznámil porážku Římanů Galy
- c. nelze rozhodnout, co se vlastně stalo
- d. věta není gramaticky správně, protože vedle sebe stojí 2 akuzativy

Utinam domum habeam!

- a. Přeji si mít dům, ale vím, že na to nikdy nebudu mít.
- b. Přeji si mít dům a je možné, že se mi můj sen splní.
- c. Přál jsem si mít dům, ale bohužel jsem ho nikdy neměl.

Ne pecuniam amissem!

- a. Ještě nevím, jestli jsem peníze doopravdy ztratil, doufám, že ne.
- b. Ztratil jsem peníze, už je to jasné, je mi to líto.
- c. Přeji si, abych pořád znova neztrácel peníze.

Utinam non pateretur!

- a. Kéž by tak teď netrpěl, ale bohužel trpí.
- b. Neznamená nic, ve větě je chyba.
- c. Kéž by v minulosti netrpěl, ale on bohužel trpěl.
- d. Kéž by se to teď netrpělo (např. chování apod.).

Nonne heri se in foveam cecidisse dixit?

- a. nejsem si jist, zda opravdu spadl do jámy nebo to jen tvrdil
- b. všichni jsme ho viděli spadnout do jámy
- c. všichni dobře víme, že tvrdil, že spadl do jámy
- d. dobře víme, že se nakonec na kraji jámy zastavil a nespadol do ní
- e. nejsem si jist, zda včera říkal, že spadl do jámy